

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum vindicatio sit licita? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

Ad secundum dicendum, quòd ille qui ingrato beneficium exhibet, non dat ei occasionem peccandi, sed magis gratitudinis & amoris. Si verò ille qui accipit, ingratitude exinde occasionem sumat, non est danti imputandum.

Ad tertium dicendum, quòd ille qui beneficium dat, non statim se debet exhibere punitorem ingratitude, sed prius pium medicum: ut scilicet iteratis beneficijs ingratitude sanet.

QVÆST. CVIII.

De vindicatione, in quatuor articulos diuisa.

D E inde considerandum est de vindicatione.

¶ Et circa hoc quaruntur quatuor.

¶ Primo, utrum vindicatio sit licita?

¶ Secundo, utrum sit specialis virtus?

¶ Tertio, de modo vindicandi.

¶ Quarto, in quos sit vindicta exercenda.

ARTIC. I.

Utrum vindicatio sit licita?

¶ 64

inf. 7. 158

a. 3. 9. 15.

ar. 9. cor.

Et mal.

9. 12. 2. 1.

cor. & ad

8. & 14.

& ar. 3.

ad 5. Et

Ro 12. le.

3. cor. 5.

6. & 7.

¶ Est glos.

Greg. ho.

38. in e-

uā. ante

mediū.

**c. 17. in-*

tar prin.

& med.

tom. 6.

AD primum sic proceditur. Videtur, quòd vindicatio non sit licita. Quicumque enim vsurpat sibi quod Dei est, peccat. Sed vindicta pertinet ad Deum. Dicitur enim Deuter. 32. secundum aliam litteram, Mihi vindictam, & ego retribuam. Ergo omnis vindicatio est illicita.

¶ 2 Præterea, Ille de quo vindicta sumitur, non toleratur. Sed mali sunt tolerandi: quia super illud Cant. 2. † Sicut lilium inter spinas, dicit glos. Non fuit bonus qui malos tolerare non potuit. Ergo vindicta non est sumenda de malis.

¶ 3 Præterea, Vindicta per pœnas fit, ex quibus causatur timor seruilis. Sed lex noua non est lex timoris, sed amoris, ut August. dicit * contra Adamantium. Ergo ad minus in nouo testamento nulla vindicta fieri debet.

¶ 4 Præterea, Ille dicitur vindicare se, qui iniurias suas vlciscitur. Sed, ut videtur, non licet etiam iudici in se delinquentes punire. Dicit enim Chrys. super

per Matth. † Discamus exemplo Christi nostras iniurias magnanimitè sustinere: Dei autem iniurias, nec vsque ad auditum sufferre. Ergo vindicatio videtur esse illicita.

† hoc in
Mat: in
opere im
pess. 10.2

¶ Præterea, Peccatum multitudinis magis est nociuum quàm peccatum vnius tantum. Dicitur enim Eccl. 26. A tribus timuit cor meum, Delaturam ciuitatis, & collectionem populi. Sed de peccato multitudinis non est vindicta sumenda: quia super illud Matth. 13. Sinite vtraque crescere, ne fortè eradice- tis triticum: dicit glossa *, quòd multitudo non est excommunicanda, nec Princeps. Ergo nec alia vindicatio est licita.

* glo ord.
ibid. ex
Aug.

SED contra, Nihil est expectandum à Deo, nisi quod est bonum & licitum. Sed vindicta de hostibus est expectanda à Deo. Dicitur enim Luc. 18. Deus nō faciet vindictam electorum suorum clamantium ad se die ac nocte? quasi diceret: imò faciet. Ergo vindicatio non est per se mala & illicita.

RESPONDEO dicendum, quòd vindicatio fit per aliquod pœnale malum inflictum peccanti. Est ergo in vindicatione considerandus vindicantis animus. Si enim eius intentio feratur principaliter in malum illius, de quo vindictam sumit, & ibi quiescat, est omnino illicitum: quia delectari in malo alterius, pertinet ad odiū, quod charitati repugnat, qua omnes homines debemus diligere. Nec aliquis excusatur, si malum intendat illius, qui sibi iniuste intulit malum: sicut non excusatur aliquis per hoc quòd odit se odientem. Non enim debet homo in alium peccare, propter hoc quòd ille peccauit prius in ipsum. Hoc enim est vinci à malo: quod Apostolus prohibet ad Rom. 12. dicens, Noli vinci à malo, sed vince in bono malum. Si verò intentio vindicantis feratur principaliter ad aliquod bonum, ad quod peruenitur per pœnam peccantis, puta, ad emendationem peccantis, vel saltem ad cohibitionem eius, & quietem aliorum, & ad iustitiæ conseruationem, & Dei honorem: potest esse

Sec. Sec. Vol. ij.

Q o vin.

vindicatio licita, alijs debitis circumstantijs seruatis.
Ad primum ergo dicendum, quod ille qui secundum gradum sui ordinis vindictam exercet in malos, non usurpat sibi quod Dei est, sed vtitur potestate sibi diuinitus concessa. Dicitur enim ad Rom. 13. de Principe terreno, quod Dei minister est, vindex in iram ei qui malè agit. Si autem præter ordinem diuinæ institutionis aliquis vindictam exerceat, usurpat sibi quod Dei est, & idè peccat.

Ad secundum dicendum, quod mali tolerantur à bonis, in hoc quod ab eis proprias iniurias patienter sustinent secundum quod oportet. Non autem tolerant eos, vt sustineant iniurias Dei & proximorum. Dicit enim Chrysoft. super Matth. † In proprijs iniurijs esse quempiam patientem, laudabile est: iniurias autem Dei dissimulare, nimis est impium.

Ad tertium dicendum, quod lex euangelij est lex amoris. Idè illis qui ex amore bonum operantur, qui soli propriè ad euangelium pertinent, non est timor incutiendus per pœnas, sed solum illis qui ex amore non mouentur ad bonum: qui etsi numero sint de ecclesia, non tamen merito.

Ad quartum dicendum, quod iniuria quæ inferitur personæ alicui, quandoque redundat in Deum & in Ecclesiam: & tunc debet aliquis propriam iniuriam vlcisci. Sic patet de Helia, qui fecit ignem descendere super eos qui venerant ad ipsum capiendum, vt legitur 4. Reg. 1. Et similiter Heliseus maledixit pueris eum irridentibus, vt habetur 4. Reg. 2. Et Syluester * Papa excommunicauit eos qui eum in exilium miserunt, vt habetur 23. q. 4. In quantum verò iniuria in aliquem illata, ad eius personam pertinet, debet eam tolerare patienter si expediat. Huiusmodi enim præcepta patientiæ intelligenda sunt secundum præparationem animi, vt August. dicit * in lib. de sermone Domini in monte.

Ad quintum dicendum, quod quando rota multitudine peccat, est de ea vindicta sumenda: vel quantum ad

hom 5 in
Mat. in
opere im
perfecto à
med. 10.2

27. q. 4. c.
Guili. 18.
118.

li 1. c. 34
35. et 36.
som. 4.

totam

totam multitudinem, sicut Aegyptij submersi sunt in mari rubro persequentes filios Israel, vt habetur Exod. 14. & sicut Sodomitæ vniuersaliter perierunt: vel quantum ad magnam multitudinis partem, sicut pater Exod. 32 in pœna eorum qui vitulum adorauerunt. Quandoque verò si speretur multorum correctio, debet seueritas vindictæ exerceri in aliquos paucos principaliores, quibus punitis ceteri terreantur: sicut Dominus Num. 25. mandauit suspendi Principes populi pro peccato multitudinis. Si autem non tota multitudo peccauit, sed pro parte: tunc si possunt mali secer- ni à bonis, debet in eos vindicta exerceri, si tamen hoc fieri possit sine scandalo aliorum. Alioquin par- cendum est multitudini, & detrahendum seueritati. Et eadem ratio est de Principe quem sequitur multitudo. Tolerandum enim est peccatum eius, si sine scandalo multitudinis puniri non posset: nisi fortè esset tale peccatum Principis, quod magis noceret multitudini, vel spiritualiter, vel temporaliter, quàm scandalum, quod exinde oriretur.

ARTIC. II.

Vtrum vindicatio sit specialis virtus?

565

AD secundum sic proceditur. Videtur, quòd vindicatio non sit specialis virtus ab alijs distincta. Sicut enim remunerantur boni pro his quæ bene agunt, ita puniuntur mali pro his quæ malè agunt. Sed remuneratio bonorù non pertinet ad aliquam virtutem specialem, sed est actus cõmunitatiuæ iustitiæ. Ergo pari ratione & vindicatio non debet poni specialis virtus.

¶ 2 Præterea, Ad actum illum non debet ordinari specialis virtus, ad quem homo sufficienter disponitur per alias virtutes. Sed ad vindicandum mala sufficienter disponitur homo per virtutem fortitudinis, & per zelum. Non ergo vindicatio debet poni specialis virtus.

¶ 3 Præterea, Cuiuslibet speciali virtuti aliquod speciale vitium opponitur. Sed vindicationi nõ videtur opponi aliqd vitium speciale. Ergo nõ est specialis virtus.

00 2 SED